

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ**
Кафедра Теорії архітектури

БАКАЛАВР

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан архітектурного факультету

_____ / В.О. Кащенко /

“ _____ ” _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Композиція 1 курс

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність _____ 19 Архітектура та будівництво

Спеціалізація _____ 191 Архітектура та містобудування

Розробники:

кан арх., доц. каф. Теорії архітектури Кедровський П.П. _____ / _____ /
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання) (підпис)

_____ / _____ /
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання) (підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Теорії архітектури
Протокол № від “ _____ ” _____ 2019 року

Завідувач кафедри Теорії архітектури _____ (Ковальська Г. Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету «Архітектурного»
Протокол № _____ від. “ _____ ” _____ 2019 року

Голова НМК _____ (Хараборська Ю.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2018-2020 рр.

шифр	Бакалавр	Форма навчання: денна								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження	
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин				Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Разом	аудиторних								
					Лр	Пр	у числі	тому	КП				КР
191	Архітектура та містобудування	1,5	45	30	10	20			1		3	1-2	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння студентами впродовж курсу основних методів та прийомів побудови композиції, основних закономірностей сприйняття об'ємної, просторової та фронтальної композиції, оволодіння технікою моделювання та навичок користування шрифтами. Оволодіння граматикуою архітектурного формоутворення на основі системного опанування теоретичних знань, набутих на лекціях і перевірки дослідним шляхом головних закономірностей архітектурної композиції.

Процес засвоєння матеріалу відбувається поступово відповідно до наступних змістовних модулів даної навчальної дисципліни

Процес засвоєння матеріалу відбувається поступово відповідно до наступних змістовних модулів даної навчальної дисципліни:

1. Шрифт – як графічна форма вираження певної системи письма.
2. Площинна композиція з використанням шрифту.
3. Абстрактна об'ємно-просторова композиція на основі шрифту.
4. Закономірності впорядкування системи елементів композиції на основі метричних та ритмічних закономірностей.
5. Формування об'ємних форм за допомогою основних композиційних прийомів (метр, ритм, симетрія, асиметрія, «золотий перетин», тощо).
6. Архітектура-як художньо усвідомлена організація простору.
7. Моделювання внутрішнього архітектурного простору, як системи.
8. Специфіка процесу творчості архітектора при створенні оригінального художнього образу.
9. Загальна теорія архітектурного ансамблю.

Завдання : засвоєння студентами фундаментальних принципів, прийомів і засобів архітектурної композиції в органічному взаємозв'язку з основами архітектурного проектування, оволодіння методологією композиційного моделювання проєктованих об'єктів, освоєння існуючих головних творчих методів досягнення художньої виразності проєктованих будівель і споруд, оволодіння основними прийомами структурного аналізу архітектурної композиції певних архітектурних об'єктів, опанування макетного методу архітектурного проектування, оволодіння графічними засобами передачі авторської ідеї проєктованого об'єкту, розвиток неординарного художнього мислення і зародження індивідуального архітектурного світогляду студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: термінологію у галузі архітектурної композиції, загальні особливості емоційно-психологічного сприйняття архітектурно-просторового середовища; принципи, прийоми та засоби моделювання внутрішнього архітектурного простору, атріумного архітектурного простору, характерні естетичні особливості загальноприйнятих композиційних моделей внутрішнього архітектурного простору, граматику загальної теорії архітектурного формоутворення, прийоми і засоби моделювання зовнішнього архітектурного простору та умови досягнення композиційної єдності та цілісності архітектурних об'єктів та простору, що ними моделюється.

вміти: застосувати знання щодо основних методів та прийомів площинної та об'ємно-просторової композиції; виконувати робочі та показові макети з паперу та картону; оволодіти основними прийомами створення глибинно-просторової композиції; здійснити структурний аналіз певного архітектурного об'єкта в його композиційній єдності, створити просторову ансамблеву композицію та здійснити композиційний аналіз закономірностей ансамблевого зв'язку між архітектурними об'єктами певного об'єкта.

Компетенції студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст	Результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності.		Загально-професійні
	Здатність аналізувати та оцінювати завдання, поставлене викладачем	<p><i>Знати:</i> зміст професійних понять „архітектурне середовище”, „архітектурна форма”, „стиль”, „архітектурна композиція”, „засоби композиції”</p> <p><i>Вміти:</i> застосовувати метод роботи з літературою (збирання, вивчення, викладення інформації про об'єкт копіювання чи проектування)</p>
	Здатність використовувати знання теорії в створенні архітектурних увражень	<p><i>Знати:</i> назви основних елементів класичних та сучасних архітектурних форм; основи побудови класичних та сучасних архітектурних форм, їх стилістичні особливості, історією створення, тенденції розвитку</p> <p><i>Вміти:</i> володіти прийомами, засобами та різними графічними техніками виконання архітектурних креслень (компонування аркуша, виконання архітектурних креслень</p>

		і допоміжних написів)
	Здатність опрацьовувати технічну літературу для підбору конструктивних візлів	<i>Знати:</i> провідні принципи формування архітектурного середовища; послідовність і зміст етапів виконання архітектурних проектів; засоби гармонізації архітектурної форми
		<i>Вміти:</i> самостійно виконувати макети; проектувати малі архітектурні форми, які б органічно вписувалися у певне архітектурне середовище

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи композиційного аналізу. Побудова композиції в площині.

1. Змістовий модуль 1: Шрифт – як графічна форма вираження певної системи письма.

Тема 1. Історичні передумови формування шрифтів. Основні шрифти.

Тема 2. Основні види шрифтових груп на основі їх графічних ознак.

Тема 3. Шрифтові гарнітури. Різні форми написання шрифтової гарнітури. Основи формоутворення шрифтів.

2. Змістовний модуль 2. Лінійна композиція на площині.

Тема 4. Лінійна композиція компактна. Ритм, метр, симетрія, асиметрія, контраст, нюанс.

Тема 5. Зупинка метричного ряду горизонтальна, вертикальна..

3. Змістовний модуль 3. Композиційна рівновага п'ятих.

Тема 6. Членування поля.

Тема 7. Кладки: бутава, квадратна, циклопічна, плитнякова.

Модуль 2. Основи композиційного аналізу. Об'ємно-просторова композиція.

4. Змістовний модуль 4. Закономірності впорядкування системи елементів композиції на основі метричних та ритмічних систем.

Тема 8. Композиційні засоби цегляної кладки.

Тема 9. Види кладок, декор з цегли.

5. Змістовний модуль 5. Формування об'ємних форм за допомогою основних композиційних прийомів.

Тема 10. Побудова просторової глибинної композиції.

6. Змістовний модуль 6. Архітектура, як художньо- усвідомлена організація простору.

Тема 11. Антураж, стафаж в графіці та акварелі.

Тема 12. Архітектурне оздоблення фасаду.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формування площинної та об'ємно-просторової шрифтової композиції	18
2	Формування б'ємно-просторової та об'ємно-глибинної композиції на основі метричних та ритмічних закономірностей	18
3	Структурний аналіз архітектурного об'єкта в його композиційній єдності.	18
	Разом	54

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять	12
	ГР - Формування площинної та об'ємно-просторової шрифтової композиції	12
	Підготовка до практичних занять	12
2	ГР - Формування б'ємно-просторової та об'ємно-глибинної композиції на основі метричних та ритмічних закономірностей	12
	Підготовка до практичних занять	12
3	ГР - Структурний аналіз архітектурного об'єкта в його композиційній єдності.	12
	Разом	72

7. Індивідуальні завдання

1. Виконання реферату про основні типи та види шрифтів.
2. Виконання вправ по формоутворенню шрифтів.
3. Побудова площинної композиції з використанням шрифтів – розробка власного еклібрису студента.
4. Виконання вправ на тему використання метричних та ритмічних композиційних закономірностей.
5. Виконання макету на основі метричних закономірностей.
6. Виконання вправ на ритмічні композиційні закономірності.
7. Виконання макету на основі ритмічних композиційних закономірностей.
8. Виконання макету абстрактної глибинно-просторової композиції на основі метричних, ритмічних та інших прийомів побудови.
9. Написання реферату на основі матеріалів, виконаних у ході самостійної роботи за темами змістовних модулів дисципліни

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні і наочні використовуються під час вступу до практичних занять, практичні при проведенні практичних робіт.

Під час проведення вступних лекцій використовуються такі словесні методи як: розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Перед проведенням практичних робіт викладачем проводяться інструктажі: вступні, поточні, підсумкові.

Під час проведення практичних робіт застосовуються: виконання студентами робочих та основних макетів на задану тему, підготовка рефератів. Студентами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні та практичні.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час практичних занять – оцінка виконання студентами вправ та макетів на задану тему перевірка підготовлених рефератів.

Семестровий контроль проводиться наприкінці семестру аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують модуль, пройдені за семестр. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів: перевірка і оцінка макетів та виконаних рефератів.

Після закінчення 3-го семестру проводиться екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

<u>Модуль 1. Основи композиційного аналізу. Побудова композиції в площині.</u>				
Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль № 3	Семестровий контроль	
20	20	20	40	100
<u>Модуль 2. Основи композиційного аналізу. Об'ємно-просторова композиція.</u>				
Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Змістовий модуль №4	Змістовий модуль № 5		Семестровий контроль	
40	20		40	100
<u>Модуль 3. Основи композиційного аналізу.</u>				

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль №6	Змістовий модуль №7	Змістовий модуль №8	Змістовий модуль №9	Семестровий контроль	
20	20	10	10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. *Композиція*: Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності 6.120102 «Архітектура будівель і споруд»/ Укладач П.П.Кедровський – К.: КНУБА, 2010. – 19 с.
2. *Михайленко В.Є., Яковлев М.І.*: Основи композиції. Навчальний посібник. – Каравела, 2004. – 302 с.
3. *Шаповал Н.Г.* Прикладна теорія архітектурної композиції. Навчальний посібник.- К.КНУБА, 2000.-370 с.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Основы архитектурной композиции и проектирования. (Под общей редакцией док. иск. А.А.Тица) – К.: Высша школа, 1976 – 255 с.
2. *Иконников А., Степанов Г.* Основы архитектурной композиции/ А. Иконников, Г. Степанов. – М.Искусство, 1971.-224 с.
3. *Араухо И.* Архитектурная композиція/ И. Араухо. – М. Высшая школа, 1982. – 207 с.
4. *Стасюк Н.Г., Киселева Т.Ю., Орлова И.Г.* Основы архитектурной композиции. Учебное пособие. Издание второе/ Н.Г. Стасюк, Т.Ю.Киселева, И.Г. Орлова. – М.Архитектура-С, 2004,- 95 с.
5. *Шаповал Н.Г.* Прикладна теорія архітектурної композиції. Навчальний посібник/ Н.Г.Шаповал. - К.КНУБА, 2000.-370 с.

Допоміжна:

1. *Араухо Й.* Архитектурная композиция. - М.: Высшая шк., 1982. - 208 с.
Архитектурное черчение: Справочник /под ред. Д.И. Ткача. - К.: Будівельник, 1991.-272с.
2. *Волкотруб И.Т.* Основы комбинаторики в художественном конструировании. – Учебное пособие/. – К.: 1986. – 159с.
3. *Волкотруб И.Т.* Основы художественного конструирования. Моделирование материалов и биоформ. - К., 1982.
4. *Иконников А.В.* Функция, форма и образ в архитектуре./ А.В. Иконников. – М. Стройиздат, 1986.-287 с.
5. Композиция в современной архитектуре (Под редакцией Л.И. Кирилловой, И.А.Покровского, И.Е. Рожина) – М. Стройиздат, 1973. – 283 с.

Доповнення і зміни до робочої навчальної програми на 20__/20__ н.р.

До робочої програми внесені такі зміни: _____

Робоча навчальна програма переглянута і ухвалена на засіданні кафедри
“ ___ ” _____ 20__ р. протокол №__.

Внесені зміни підтверджую

_____ Завідувач кафедри, проф. Ковальська Г. Л.

Доповнення і зміни до робочої навчальної програми на 20__/20__ н.р.

До робочої програми внесені такі зміни: _____

Робоча навчальна програма переглянута і ухвалена на засіданні кафедри
“ ___ ” _____ 20__ р. протокол №__.

Внесені зміни підтверджую

_____ Завідувач кафедри, проф. Ковальська Г. Л.

Доповнення і зміни до робочої навчальної програми на 20__/20__ н.р.

До робочої програми внесені такі зміни: _____

Робоча навчальна програма переглянута і ухвалена на засіданні кафедри
“ ___ ” _____ 20__ р. протокол №__.

Внесені зміни підтверджую

_____ Завідувач кафедри, проф. Ковальська Г. Л.

Доповнення і зміни до робочої навчальної програми на 20__/20__ н.р.

До робочої програми внесені такі зміни: _____

Робоча навчальна програма переглянута і ухвалена на засіданні кафедри
“ ___ ” _____ 20__ р. протокол №__.

Внесені зміни підтверджую

_____ Завідувач кафедри, проф. Ковальська Г. Л.